

SKADEGÖRARE PÅ AKLEJA

Aklejor är för det mesta förskonade från angrepp av skadegörare. Vid angrepp av aklejabladstekel, aklejagallmygga och aklejarost kan skadorna bli omfattande.

Skadedjur

Aklejabladstekel

Aklejabladstekeln (*Pristiphora alnivora*) angriper endast aklejsläktet (*Aquilegia*).

Bladen blir uppättna på kort tid med början från bladkanten. Vid upprepade angrepp blir plantorna försvagade.

Den fullbildade bladstekeln, som är svart med svagt brunfärgade ben, är 4,5–5,5 mm lång. Den kommer fram i maj–juni och uppsöker då aklejplantorna. De gröna, ca 10 mm långa larverna äter glupskt på bladen. De äter från sidan av bladet med bakkdelen karakteristiskt placerad på bladskivan. Den fullvuxna larven släpper sig ned till marken där den förpuppas i en brun–orange kokong. Under sommarmånaderna är puppans utveckling mycket snabb och den fullbildade insekten kommer fram efter ca två veckor. I England uppträder tre eller ännu fler generationer per år. Det är inte känt hur många generationer som kan uppträda i Sverige.

Karl-Fredrik Berggren

Aklejabladstekelns larver är mycket glupska. Endast aklejor angrips.

Åtgärder

Plocka bort och oskadliggör larverna. Normalt behöver man inte sätta in någon annan åtgärd om man besiktigar plantorna noggrant och upprepade gånger efter att man upptäckt angrepp. Vid yrkesmässig odling eller i större planteringar kan behandling ske med en pyretroid, imidakloprid- eller tiaklopridpreparat.

Aklejagallmygga

Aklejagallmyggan (*Macrolabis aquilegiae*) observerades för första gången i Sverige 1989. Gallmyggor är generellt mycket värdspecifika och denna art angriper endast arter inom aklejsläktet. I Sverige har hittills rapporterats skador på akleja (*A. vulgaris*) och pastellakleja (*A. x cultorum*).

Vid ett tidigt angrepp svartnar blomknopparna och sitter kvar i blomställningen som en liten strut. Blomknoppar som angrips på ett senare stadium i sin utveckling blir mer eller mindre missbildade, t.ex. kronbladen kan bli fläckiga, blommorna slår inte ut ordentligt eller det bildas inga fröställningar. I de starkt skadade blomknopparna är växtvävna- den mer eller mindre ruttan.

Larverna är små, ca 3 mm långa, ljus orange-

Kajsa Göransson

Angrepp av aklejagallmyggans larver. Blomknopparna svartnar och torkar. Endast aklejor angrips.

färgade och fotlösa. I varje blomknopp kan det finnas från några enstaka upp till 10 larver eller fler. Så fort larven är fullvuxen lämnar den knoppen för att förpuppa sig i jorden. Den fullbildade gallmyggan, som bara är 1,5–2,8 mm lång, flyger på våren och lägger ägg i blomknopparna.

Åtgärder

Gallmyggor är mycket svårbekämpade. Plocka om möjligt bort och bränn angripna knoppar på ett tidigt stadium. Lagg inte materialet i komposten (endast i en varmkompost). Skydda blomställningarna under utvecklingstiden med fiberduk eller behandla upprepade gånger (10–15 dagars mellanrum) fram till blomning med kemiskt medel (se ovan).

Minerarflugor

På akleja uppträder två olika arter av minerande flugor, dels aklejaflugan (*Phytomyza aquilegiae*) dels *P. minuscula*. Angrepp av dessa flugor är tämligen vanligt förekommande.

Larverna äter inuti bladen där de äter av bladvävnaden och skapar stora, grönvita s.k. blåsminor

Bildrättigheter saknas

Tomas Lagerström

Aklejaflugans larver (*Phytomyza aquilegiae*) gör stora blåsminor (t.h.), medan *P. minuscula* gör smala, slingrande gångar i bladen.

(*P. aquilegiae*) och smala, slingrande gångar (*P. minuscula*). Fullvuxna larver gnager sig ut ur bladet. Aklejaflugans larver faller ned för att förpuppas i marken medan larverna till *P. minuscula* sitter fästade på bladets undersida. Skadorna är tämligen harmlösa.

Åtgärd

Plocka bort de angripna bladen.

Svampsjukdomar

Aklejamjöldagg

Mjöldagg på akleja orsakas av svampen *Erysiphe aquilegiae*. Bladen får en mjölig beläggning, vissnar och dör i förtid. Angreppet ser mycket missprydande ut. Normalt uppträder angreppet sent på säsongen.

Åtgärd

Klipp bort angripna delar.

Aklejarost, brunrost

Aklejarost även kallad brunrost orsakas av svampen *Puccinia recon dita*. På undersidan av bladen sitter mer eller mindre upphöjda sporkuddar, som är gulorange i färgen. Bladen blir buckliga. Angreppen kan också drabba bladskaff och nerver, som blir krökta. Denna rostsvamp värdväxlar med rödven (*Agrostis capillaris*) och krypven (*A. stolonifera*).

Åtgärd

Klipp snarast möjligt bort angripna delar.

Text: Maj-Lis Pettersson

SLU, inst. för ekologi

Box 7044

750 07 Uppsala

Tfn. 018-67 10 00

e-post: Maj-Lis.Pettersson@slu.se

Juli 2011 rev.

Faktablad om växtskydd ges ut inom områdena Jordbruk och Trädgård

Faktabliden kan beställas som årsabonnemang, komplett serie eller enstaka exemplar. Faktablad om jordbruk finns också som nedladdningsbar pdf.

Eftertryck av denna publikation är förbjudet enligt lag. Den som vill mångfaldiga något av innehållet måste först få tillstånd från SLU. Tfn. 018-67 23 47

© Sveriges lantbruksuniversitet ISSN 0281-8566

Ansvariga

utgivare:

Redaktörer:

Hemsida:

Distribution:

Trädgård: Maj-Lis Pettersson

Jordbruk: Barbara Ekbohm

Trädgård: Maj-Lis Pettersson

Maj-Lis.Pettersson@slu.se

Jordbruk: Anna Lehrman

Anna.Lehrman@slu.se

Björn Andersson

Bjorn.Andersson@slu.se

[http://www.slu.se/faktablad-](http://www.slu.se/faktablad-vaxtskydd-tradgard)

[vaxtskydd-tradgard](http://www.slu.se/faktablad-vaxtskydd-tradgard)

SLU Publikationsservice

Box 7075, 750 07 Uppsala

018-67 11 00, publikation@slu.se